

Spakmali Spekingar

1. A

Stokkur gullkorin spekinganna gornu.

Plinius, Rómverskur rit höfundur (62-113 e. Kr.) sagði: — Þegar hann er að lýsa því hvernig lifuðar hattiðir í hans eigin borg, hafi breiðst úr um heiminn og valdið vidurstyggð allra góða manna. —

„... Því einu og þeir sjiðdomar manna, sem hafa að setu sítt í heilönum, eru hini heitlögustu þannig verður allt hídill, sem vidgengst í borgum ríkanna og á veströðum sínum meðal stjórndanna og hinni svokölluðu odri stetta, hídskad-samlegast“ fyrir alla fjöðina.“

Bias, heimspekingurinn gríski (um 500 árum f. Kr.), var salinn einn meðal hinna sjö vitru manna. — Hann sagði:

„Þekkingin er hún einu góði, sem maður getur elski misti“.

„Sá er andagastur, sem einstak þarf að óska sér.“

„Eg er með allt með mér!“ Sagði hann, þá er setið var umfed-ingarborg hans, Tríene, og allir íbúar hennar voru hvattir til að yfirgefa borgina, svo og að taka allt það með sér, er þeir áttu.

Setning þessi er fjöldi á latínu þannig:

„Omnia mea mecum porto“

— Bias flýði sem átti, en aðeins með fot þau, er hann stóð í.

Pythagoras (582-500 f. Kr.)

Áhangur hans átti að biðja til guds réttlætisins að hverjum dægi lidnum, og í hverjum morgni bar þeim að í grunnala rætti-lega áminningu þessa til sjálfsa síni:

"Hverju fékk of áorkað í gær og hvað vannabli of?"

Frobel, Friedrich Aug. Wilh. (1782-1852) segir:

Barnaheli byggjast á þeirri hugmynd, að börn á 3-6 ára
aldurs verði fyrir þeim áhrifum, sem stærri eru tilviljuninni
eiðni háð. Áhrifin eiga að vera miðud við og smíðin eftir
samtandi barnanna við önnur börn með högluþrúðum
leikjum.

Plinius segir (þegar hann er að segja frá því, hvernig lifuðar-
kettimur í hans eigin borg hafi breidd út um heiminn og
vakið iðurskygð allra góðra manna):

".... Því eris og þeir sjúkdómur manna, sem hafa áttur
sitt í heitumun, eru þinnir heitulegustu, þannig verður
eiinnig allt hind iðla, sem viðgengist í heitubogum ríkjanna
og sem á uppstóti sin meðal stjörnuendanna og himna svo
kolluðu og stíttu, hind stóðsamlegasta fyrir alla stjörnu".

(Plinius var fæddur árið 23. e. Kr. - Hann varð fyrir eldgosinu í
Vesuvíusi árið 79, og förs þess völdrun)

Það, sem vittingurinn sá:

3.
1

1. Ótölulegan mannfjöldan hlampa hver í klapp við annan kringum afarháa sínu eina, er af gulli var gjóð og nudurfogur á að líta. Þeir lifid á vörja, fróðu hver annan undir einu og öðru vörnu að leita að síðum sjálfi, en áttu ómögulegt með aðkomu auga á hana, jafvel þó þeir ástjóst á hana. En hvaða síla var þetta?

Samulíkingurinn!

2. Síðan sá hann forviteldu sína. Lífti í hældum lágu margir menn og óstúnum hann alla. Þeir lágu á kálid og jusu forinni upp í hældum á báðar hendur, svo, að þeir sem á höfðu eða fóru um vörjun, vörð blíndis af.

Hvæða mennt voru þetta?

Bládamenn stjórnmálaflottra þjóðanna!

3. Róks sá hann miklum fjölda manna setja samann og var hver þeirra með sína bókina fyrir sig og þeir lásu, lásu og lásu, án þess að líta upp eða blínd- strákka augum sínum af bók þeirri en þeir voru að lesa, eða taka eftir sínum þvi, er framfót í kringum þá, hversu hávænt eða heillandi sem það var. Þeir lásu nafur sem daga og eudalant alla afi sína.

Hvæð voru allir þessir menn að lesa?

Eindurspegladar eigin hugoamir sínar

1. júlí 1935

Til þess að maðurinn fái nokkru verulegu ráðid um orð sín og gjörðin, verður það að vera algild regla í lífi hans, að hann hafi vit í því sem hann segir og gjerir.

Matthíud segir: "Orðin eru til alls fyrir."

Þetta er eltri fullkomlega rétt, því hugsunin stjórnað öllum orðum vorum og gjörðum. Til þess að þau fái nokkið sína - og vitid einnig - þarf hugsunin að vera gód og göfug.

Lerdómur, vit og þekking gefur konid meiklu til leiðar, badi góðu og illu, en því að eins góðu, að það stjórnið af góðum hugsunum, enda eru það eltri þær, sem ráða stöð og hrifningu óða neium því, en verður stáda o. sárlindum eða öllu því illa sem iúber og viðgengst í heiminum, þótt það sé byggð í lerdómi, viti og þekkingu; það verður allt því áhrifneira og átakauloga, sem meir er af þessum kostum, því kostur er það, ef þeim er beitt í réttu átt: Til góðs fyrir mun og málefni.

Í þessu bren! Þeyrid því ávakt að þenja yður góðar hugsanin og nota allan lerdóm, vit og þekkingu, sem þið kunnid að óðlast, að eins til góðs, því efni er stutt, en lífid langt - það er eilíft - og hugsanin fylgja oss alla líid, inn í eilífðina.